No. 46. ANNO 1850.

ARNHEMSCHE COURANT.

Woensdag 6 Maart.

Buitenlandsche berigten.

TURKIJE en GRIEKENLAND.

Konstantinopel, 15 *febr.* De Bosnische franciscaners hebben een firman ontvangen waarbij hen vergund wordt te Pera of Galata eene kerk en seminarium te bouwen.

Deze nieuwe kerk zal Slavonische katholijke kerk heeten en de eerste zijn die onder het onmiddellijk toezigt der verhevene Porte zal staan.

De Bulgaren bezitten reeds sedert eenigen tijd eene nationale kerk waar de dienst in de Bulgaarsche taal verrigt wordt.

Den 27sten januari is *Hassan* Pacha te Belgrado overleden. Het opperbevel over de vesting is toevertrouwd aan Prins *Alexander van Servie*, als *mouchir*, en aan hem worden de rapporten gedaan over den staat van het garnizoen. Dit is het eerste voorbeeld van eenen christelijken bevelhebber over Turksche troepen. Dit bewijs van vertrouwen, door de Porte aan den Prins van Servië gegeven, heeft op de Serviers zeer gunstig gewerkt.

De Russische consul te Belgrado had schriftelijk voorgesteld, dat de Servische ambtenaren verpligt zouden zijn tot het dragen van den Russischen punthoed. In eenen gehouden raad der Servische ministers heeft men besloten, dat de fèz voortaan een gedeelte zoude uitmaken van de verpligte uniform der Servische ambtenaren. Dit was een bewijs van sympathie voor Turkije, en de Russische consul, de heer *Lovschine*, heeft gemeend daartegen te moeten protesteren.

De Walachijers van Zevenbergen zijn op het punt van in opstand te geraken; *Yanko*, het opperhoofd der Romaniers die tegen de Hongaren gestreden en zulke gewigtige diensten aan Oostenrijk bewezen hebben, is gevangen gezet. De Russische troepen maken zich gereed om op nieuw in Zevenbergen binnen te rukken.

Generaal *Luders* heeft verklaard, dat hij bevel had ontvangen de vorstendommen grootendeels te doen ontruimen en slechts 10,000 man aldaar achter te laten; maar tevens weet men, dat, onder voorwendsel van den slechten toestand der wegen en van het jaargetijde, de Russische troepen slechts zeer langzaam zullen aftrekken en niet voor het einde van april, zoo van nu tot dien tijd, geene omstandigheid verandering brengt in dit plan om tot den normalen staat terug te keeren.

Oostenrijksche berigten stellen Wallachije voor als het brandpunt van het Mahomedaansch proselytismus en zeggen, dat de christenen aldaar geld ontvangen en de toezegging van onder den generaal *Bem* geplaatst te zullen worden, ingeval zij hun geloof afzweren. De waarheid hiervan is, dat er zich sedert den Hongaarschen oorlog, te Bucharest eene groote menigte Hongaren, Zevenbergers en Sceklers zonder werk, zonder brood en zonder woning bevinden. Vele van hen wendden zich tot *Omer*-pacha en verklaarden bereid te zijn het islamismus te omhelzen en als Turksche soldaten in dienst te gaan.

Daar *Omer*-pacha zag dat hun getal steeds toenam, heeft hij op loyale wijze aan de consuls der groote mogendheden en aan den *Prins van Wallachye* verklaard, dat het dringend noodzakelijk was eene commissie zamen te stellen ten einde die menschen te hulp te komen en hen te beletten van honger te sterven of in eene afzwering van hun geloof die hulp te zoeken. Hij heeft er bij gevoegd dat hij geenen overgang tot den Islam meer zou aannemen.

— Men schrijft uit Athene den 18den februari:

»Generaal *Mamouris*, adjudant des Konings, die benoemd was tot bevelhebber van het vaste land van Griekenland, en *Monastiriotis*, ex-prefect van politie der hoofdstad, die in hoedanigheid van nomarch naar de provincie Phthiotis was gezonden, zijn beide van hunne ambten ontzet. Deze maatregel is het gevolg der ontijdige proclamatiën dier ambtenaren, die gezonden waren om rust en orde bij de bevolking te handhaven en niet, zoo als zij gedaan hebben, om de verbittering te vermeerderen door gevaarlijke opruijingen tegen de magten die op dit oogenblik het land onderdrukken.

De Grieksche staatkundige bannelingen, wel verre van gehoor te geven aan verraderlijke inblazingen, hebben zich integendeel gehaast eene verklaring te geven van hunne vaderlandsliefde en hunnen arm aan te bieden tot verdediging van de geschondene nationale eer.

Vele dier ongelukkige slagtoffers van staatkundige driften zijn reeds in hunne haardsteden terug gekomen, ten gevolge eener volkomene amnestie, die ongetwijfeld ook spoedig tot *Griziotis* en *Pappacostos* zal uitgestrekt worden.

Men wacht met ongeduld tijdingen uit Frankrijk.”

DUITSCHLAND.

Frankfort, 1 *maart.* Aan alle logementhouders en eigenaren van hôtels garnis alhier, is gisteren op het strengste aangezegd, om *onmiddellijk* na de aankomst van vreemdelingen ten hunnen huize, de politie hiervan kennis te geven, zelfs tot laat in den nacht. Deze buitengewone maatregel baart hier niet weinig bevreemding en wordt toegeschreven aan zekere wenken, door de politie ontvangen nopens de ophanden zijnde aankomst van verdachte personen.

— Volgens eene mededeeling uit Munchen, heeft pe Beijersche regering eene som van 2 millioen gulden bestemd voor den aankoop van 8000 paarden, ter uitrusting van de kavallerie en artillerie, die, even als de infanterie, binnenkort in staat zullen gesteld worden om de velddienst te verrigten.

Terzelfder tijd wordt uit Neurenberg geschreven, dat, behalve de 50,000 man Pruisische troepen, die in de nabijheid van Erfurt geconcentreed worden, nog 10,000 man met geschut naar de noordelijke grenzen van Beijeren zullen marcheren en de Hertogdommen Coburg en Meiningen bezetten. Het hoofdkwartier van dit observatie-leger zal in Coburg gevestigd worden. Reeds werden de noodige toebereidselen gemaakt voor de verzorging dier troepen.

Weenen, 28 *febr.* De ontevredenheid in Hongarije neemt steeds toe en wordt door allerlei ongunstige geruchten levendig gehouden. Zoo verhaalt men thans dat Galicië, Hongarije en Italië geene constitutie zullen ontvangen.

Berlijn, 2 *maart.* Omtrent de Zwitsersche zaak verneemt men: dat de regering geneigd is om de bemiddeling eener vreemde mogendheid in de zaak der uitgewekenen [illegible] niet voornemens is eenen oorlog te beginnen, ten aanzien van Neufchatel. Oostenrijk echter zou niet zoo verzoenend gezind zijn en *Radetzky* Tessino eerlang met eene bezetting bedreigen.

— Naar luid van brieven uit Stuttgart zou de staat van zaken daar eene zoodanige wending nemen, dat het binnenrukken van Oostenrijksche troepen tot de waarschijnlijkheden behoort.

— Berigten uit Posen van den 27sten februari deelen bijzonderheden mede omtrent eene overstrooming, waarvan in deze eeuw aldaar nog geen voorbeeld was; zij veroorzaakt eene onbeschrijfelijke ellende. Volgens officiëele berigten staan in de vijf verschillende politie-districten onder water 434 perceelen, waardoor 881 behoeftige familiën, bestaande uit 3015 mannen, vrouwen en kinderen, van huisvesting beroofd zijn. Hoe bedroevend de verwoesting ook zijn moge, het is een verblijdend verschijnsel dat de weldadigheid de behoeften evenaart. Naauwelijks nam het stijgen van den vloed een onrustbarend aanzien, of er werd eene hoofd-commissie onder voorzitterschap van den eersten burgemeester benoemd, die des morgens te 8 en des middags te 3 ure zitting hield om te beraadslagen over de te nemen maatregelen; verschillende andere sub-commissiën vormden zich om de besluiten der hoofd-commissie ten uitvoer te brengen. De van huisvesting beroofden worden naar andere woningen of grootere lokalen overgebragt en van kleederen, levensmiddelen, brandstoffen enz. voorzien. Alle scholen en gestichten zijn daartoe ingerigt, de zieken worden afzonderlijk verpleegd. Ten einde de communicatie te onderhouden liggen op alle hoeken der straten, door de commissie aangenomen en met witte verw geteekende booten, waarmede iedereen kosteloos naar zijne bestemming kan overgebragt worden. Gedurende den nacht zijn die booten behoorlijk verlicht om ongelukken voor te komen, de algemeene veiligheid te bevorderen, geneesheeren en hulpzoekende personen over te brengen. Kortom alles is gedaan, wat onder zoodanige omstandigheid kan gedaan worden. Maar ofschoon volgens officiëele berigten het water reeds een weinig vallende is, zoo zullen er waarschijnlijk nog weken voorbijgaan, alvorens de overstroomde huizen, die gedeeltelijk onbruikbaar zijn, weder betrokken kunnen worden. Tot zoo lang moeten de van huisvesting beroofde personen in het hooger gelegen gedeelte der stad, onder dak blijven en verzorgd worden.

ENGELAND.

Londen, 2 *maart.* Het Lagerhuis ging gisteren over in comité-generaal, tot de discussie der artikelen van het wets-ontwerp, omtrent de vermeerdering der kiezers in Ierland.

Op art. 1, houdende dat landgebruikers in Ierland, die £ 8 en meer, belasting betalen, het kiesregt zullen uitoefenen, stelde de heer *G. A. Hamilton* een amendement voor, houdende, dat deze bepaling geen inbreuk zou mogen maken op de regten van hen, die tot het kiezen van districtsregters bevoegd zijn. Dit werd aangenomen. De heer *Henley* stelde voor, om nog bij het artikel te voegen, dat zij alleen het kiesregt zullen bezitten, die twee jaren als pachter of eigenaar een land bezeten hebben. Dit amendement werd echter verworpen. Hetzelfde lot viel ten deel aan een tweede amendement van den heer *Henley*, houdende dat de laatste aanslag in belasting tot maatstaf voor de al- of niet kiesbevoegdheid zal strekken. Voorts werd afgekeurd een amendement van den heer *Hamilton*, om den census op £ 15 in plaats van op £ 8 te bepalen; lord *John Russell* bestreed zulks omdat dan het getal der kiesbevoegden te beperkt zou zijn en zelfs na de aanneming der nu voorgedragen wet, het aantal derzulken nog beneden de verhouding met Engeland en Wales zal blijven. Lord *C. Hamilton* stelde voor dat ieder kiesbevoegde zich zou moeten aangeven bij het bestuur van het district, waarin hij woont, opdat het kiesregt niet opgedrongen zou worden aan personen die er geen gebruik van verlangen te maken. Deze motie werd echter verworpen. Daarop werd art. 1 goedgekeurd en het vervolg der discussie op aanstaanden maandag [illegible].

— De torybladen tasten met kracht de bill aan, die ten doel heeft het kiesregt in Ierland uit te breiden; zij moet, volgens hun oordeel, ten doel hebben den protestanten allen invloed in de verkiezing van Iersche leden voor het Parlement te ontnemen en de vertegenwoordiging van dat land uitsluitend ter beschikking der katholijken te stellen.

— Het *Mining Journal* spreekt van eene nieuwe soort van locomotief welke dezer dagen uitgevonden is, en waarbij noch stoom, noch vuur, noch water gebruikt wordt. De onkosten van het tegenwoordige stelsel zouden hierdoor met de helft verminderd worden.

— Gisteren kwam de paketboot *New York* te Liverpool aan met berigten van New York van 8 februari.

In de Wetgevende Vergadering van New York is eene bill ingediend om maatregelen te nemen tegen ongelukken die met stoomketels kunnen gebeuren. De aanleiding tot dezen stap is te vinden in de ontploffing die onlangs in eene fabriek te New York heeft plaats gehad en waarbij vele personen het leven hebben verloren.

De tijdingen uit Californië melden, dat de commissarissen voor de bepaling der grensscheiding hunne taak volbragt hebben. — Men had reeds een aanvang gemaakt met de wederopbouwing van het afgebrande gedeelte van San Francisco, en de werkzaamheden gingen met spoed voort. — Generaal *Riley* heeft eene proclamatie uitgevaardigd, waarbij hij de nieuwe constitutie en regering van Californië erkent. — In de mijndistricten zijn weder verdeeldheden uitgebroken tusschen de Chilianen en de Amerikanen; de Indianen maakten zich ook aan herhaalde strooperijen schuldig. — De stoomboot *Oregon* is te Panama aangekomen met 3 mill. doll. aan stofgoud.

— Er is door de commissie voor de groote tentoonstelling van 1851 eene soort van prijsuitschrijving gedaan voor de inrigting der zalen, enz. Het gebouw zal in Hyde-park worden opgerigt; het onder dak te brengen gedeelte daarvan zal eene oppervlakte van 700,000 vierkante voeten moeten beslaan (of 65,000 meters); het geheele gebouw zal eene oppervlakte van 900,000 vierk. voeten (of omstreeks 84,000 meters) beslaan. Het zal, genoegzaam geheel, maar eene verdieping hebben, het licht alleen van boven moeten ontvangen, en uit onbrandbare materialen worden gebouwd.

— Te Londen zijn 12,000 kinderen, die geregeld in misdaden worden onderwezen, 30,000 dieven, 6000 heelers van gestolen goederen, 23,000 personen, die in staat van dronkenschap op straat worden opgeraapt, en 150,000 personen van beider sexe, die een ontuchtig leven leiden.

— Bij Woolwich zijn gisteren weder proeven genomen met luchtbollen van matige grootte, voorzien van een aantal veelkleurig gedrukte briefjes, die op zekere hoogte in de lucht zich van den ballon afscheiden en wijd en zijd op vele uren afstands nederkomen. Deze proeven hebben bijzonder wel voldaan. Gelijk men weet worden eenige zoodanige luchtbollen met de noordpool-expeditie medegenomen, ten einde gebruikt te worden bij het opsporen der expeditie van sir *John Franklin.*

— Te Liverpool heeft dezer dagen eene veiling plaats gehad van onderscheidene, in den omtrek van het oude Carthago opgegraven oudheden. Er waren eenige zeer belangwekkende voorwerpen; daarbij inzonderheid kleine busten, urnen en twee basreliefs. Een der busten stelde *Scipio Africanus* voor. Eene papijrus-rol werd met 100 £ betaald; de meeste artikelen dezer verzameling bragten hooge prijzen op.

BELGIE.

Brussel, 3 *maart.* In de parlementaire vereenigingen van de verschillende fractiën der meerderheid in de Fransche Wetgevende Vergadering, heeft men zich reeds bezig gehouden met de wet op de maires. De Oostersche club van de *rue Richelieu* neemt haar gaaf aan; de Bonapartistische club van het Palais National is nog weifelende, maar het is duidelijk dat zij ten laatste toch zal eindigen met zich voor haar te verklaren; de legitimistische vereeniging van de *rue de Rivoli* blijft haar verwerpen. Dit is de tegenwoordige staat van zaken en het lot van het wetsontwerp blijft derhalve nog zeer onzeker.

Hetzelfde schijnt het geval te zijn met het ontwerp op den spoorweg van Parijs naar Avignon, waarover op dit oogenblik in de vergadering de discussiën gevoerd worden. Men schijnt eene verwerping te verwachten. In de zitting van gisteren is de quaestie bijna nog meer verwikkeld. Ook de redevoeringen die tot nu toe gehouden werden, waren dan ook vrij onbeteekenend.

Alle berigten die wij heden ontvangen, zijn van eenen vreedzamen aard. Een onzer Parijsche correspondenten verklaart dit uit de noodzakelijkheid voor het bewind om de gemoederen gerust te stellen, bij de tegenwoordige finantiëele bezwaren. Dit kan waar zijn voor Frankrijk; maar de tijdingen uit Duitschland, Zwitserland, met een woord van overal, zijn in denzelfden geest. Uit Berlijn wordt ons geschreven dat Pruisen zeer genegen [illegible] van Neufchatel in schikking [illegible]

De Zwitsersche [illegible] circulaire [illegible] betreffende het naar binnen [illegible] vervoeren van *Boichot*, ten gevolge der

brochure van dezen ex-vertegenwoordiger aan het leger. Volgens de circulaire is aan *Boichot* het verblijf in elf kantons van het eedgenootschap, verboden.

Uit Griekenland heeft men nog niet langs den gewonen weg, de bevestiging kunnen ontvangen van het ophouden der dwangmaatregelen, dat gisteren bij telegraphische depèche van Triëst was aangekondigd.

Eene andere depêche uit dezelfde stad, van den 24sten februari, meldt, dat op den 16den dier maand zeven der vreemde gezanten te Athene aan den Engelschen gezant, den heer *Wyse*, eene collectieve nota hebben doen toekomen, waarbij zij protesteren tegen het embargo gelegd op schepen onder Grieksche vlag, die door buitenlandsche maatschappijen verzekerd zijn.

Bij den aanvang der zitting van de Sardinische Kamer van Afgevaardigden van den 25sten februari, heeft de minister van Justitie en Eeredienst, graaf *Siccardi*, een wets-ontwerp aangeboden strekkende: 1o. tot afschaffing der kerkelijke vrijstellingen, en, bij gevolg, om de kerkelijke personen zonder onderscheid onderworpen te verklaren aan de regtspraak van de gewone regtbanken; 2o. tot afschaffing van het regt van wijkplaats, hetwelk de kerken en sommige kloosters tot nu toe bezaten; 3o. tot beperking van de toepassing der vigerende wetten op de niet-inachtneming der bepalingen omtrent de feestdagen, tot de zondagen en eenige groote feestdagen van het jaar; 4o. om aan geestelijke en andere corporatiën het regt te ontzeggen tot verkrijging van grondeigendommen, dan alleen uit kracht van een Koninklijk besluit. De Kamer heeft dit ontwerp met bijzonder welgevallen ontvangen en bijna met eenparigheid van stemmen besloten hetzelve urgent te verklaren.

Daarna heeft de Kamer de discussiën ten einde gebragt over het wets-ontwerp betreffende de civiele lijst, dat bij geheime stemming met 121 tegen 20 stemmen werd aangenomen.

Insgelijks heeft de Kamer met 128 tegen ééne stem het wets-ontwerp aangenomen, waarbij aan de Koningin *Maria Theresia*, weduwe van *Karel Albert*, eene douairie van 500,000 francs wordt toegekend.

Uit Italië ontvangen wij geene andere der vermelding waardige berigten. De proclamatie van den generaal *Baraguay d'Hilliers*, te Rome, waarbij ieder, van wien ontdekt werd dat hij een dolk of mes bij zich had, bedreigd werd onmiddellijk, zonder eenigen vorm van proces, te zullen worden doodgeschoten, heeft niemand vrees aangejaagd. De Romeinen zeggen dat dergelijke manier van handelen al te zeer in strijd is met het Fransche karakter, dan dat dusdanige bedreigingen zouden worden uitgevoerd. Men verzekert dan ook dat onderscheidene personen, van een dier verbodene voorwerpen voorzien, gevangen zijn genomen, maar dat niemand daarom is doodgeschoten.

ITALIE.

Men leest in den *Toulonnais*:

»Wij hebben onlangs gemeld, dat er eene groote beweging plaats had onder de stoombooten tusschen Toulon en Civita Vecchia. Wij weten thans dat er onderscheidene regementen uit Italië naar Frankrijk teruggevoerd moesten worden. Al de dezer dagen vertrokken vaartuigen zijn teruggekomen, na te Marseille het 13de en 17de regement van linie aan land te hebben gezet. Men wacht ook nog het 33ste regement, zoodat alsdan reeds zeven regementen in hun vaderland terug zijn. — Het leger in Italië bedraagt thans ter naauwernood 15000 man.

Toen de vaartuigen die het 13de en 17de regement hebben afgehaald, Civita Vecchia verlieten, zeide men in die stad, dat de Franschen Rome geheel zouden ontruimen, alwaar de Paus met Napelsche en Spaansche soldaten zoude terugkomen. Men voegde er [illegible] bij, dat de Oostenrijkers zich van hunnen kant gereed maakten om naar die hoofdstad op marsch te gaan. Doch dit zijn slechts geruchten. Het is ongelukkiglijk duidelijk merkbaar, dat de staatkundige toestand der Romeinsche staten, in plaats van te verbeteren, van dag tot dag hagchelijker wordt.

Het algemeen gevoelen is thans dat de Paus te Rome niet in veiligheid is, zoo hij al mogt besluiten derwaarts terug te keeren.

Het gezigt der Napelsche en Spaansche uniformen zoude misschien eene geweldige uitbarsting ten gevolge hebben. De clericale partij kan ten minste er van verzekerd zijn, dat zij met die vreemde hulptroepen eene thans reeds hevige verbittering onderhoudt, die wel eens in eenen waren oorlog met den [illegible] zoude kunnen ontaarden.

Rome heeft in de laatste dagen van deze maand een [illegible] aanzien. Het bestuur van die stad legt eene groote gestrengheid aan den dag en neemt buitengewone maatregelen van voorzorg.

Naar het schijnt heerscht aldaar een zekere schrik, want men ontvangt bijna geene brieven uit die stad.''

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, *4 maart*. Men verneemt dat de Tweede Kamer der Staten-Generaal, na de behandeling van het ontwerp van wet nopens de brievenposterij, voor het einde dezer week hare werkzaamheden zal schorsen tot na Paschen, doch alsdan de antwoorden der regering nopens de ontwerpen der scheepvaartregten en wegens andere aanhangige voordragten, te gemoet gezien worden, en er voor het overige op dit oogenblik geene dringende werkzaamheden bij de Kamer aanhangig zijn. (*Hand.*)

— Naar wij vernemen, is te dezer stede eene nieuwe liefdadige inrigting tot stand gekomen, bij het groote aantal, dat Amsterdam reeds bezit. Er is namelijk een *Weezenfonds* opgerigt, uit hetwelk behoeftige kinderen, door diamantwerkers nagelaten, verzorgd en op ambachten besteed zullen worden. Oprigters en deelnemers behooren alle tot het diamantvak. De deelneming is open gesteld voor den juwelier, zoo wel als voor den geringsten en jongsten handwerker. De personen, die het fonds hebben opgerigt, zijn leden van het mannenkoor, dat sedert verscheidene jaren, onder leiding van den heer *A. Berlijn*, zich oefent en bij verschillende gelegenheden reeds blijken van bekwaamheid en tevens van liefdadigen zin heeft gegeven. Ook thans zal de kunst aan het edele doel worden dienstbaar gemaakt, daar jaarlijks twee concerten door genoemd koor, onder belangelooze leiding van genoemden componist, en onder medewerking van eenige onzer voornaamste toonkunstenaars, zullen worden gegeven, waarvan de opbrengst geheel is bestemd tot stijving van de kas dier instelling. Het eerste dier concerten is bepaald op den 8sten april e. k., in de zaal *Frascati*. (*A C.*)

— Wij hebben omtrent het wets-ontwerp tot regeling van briefport en brievenposterij ontvangen een tweede verslag der commissie van rapporteurs. Wij zien daarin dat de meerderheid der Kamer, die blijkens het eerste verslag, gezind was om het monopolie van het brievenvervoer voor goed te gaan vestigen, thans bij nadere overweging zich heeft verplaatst, en niet meer geneigd schijnt, om dat monopolie in te willigen. *C'est jouer de malheur.* Intusschen blijft de minister vasthouden aan zijn denkbeeld, en zonder te dreigen, verklaart hij evenwel, ingeval de Kamer zijn monopolie mogt verwerpen, dat hij dan het *status quo* zal bestendigen, met dit verschil, dat hij de sluikerij, die in het brievenvervoer plaats heeft, zal gaan beteugelen met eene gestrenge toepassing der bestaande, maar in onbruik geraakte wetsbepalingen. Dit argument heeft iets van een dreigement, dunkt ons, al moge de minister zulks ontkennen; en de vraag zal ontstaan of de Kamer, die niet overtuigd is door de *redeneringen* van den minister van Finantiën, zich zal laten overtuigen door zijne *bedreigingen*.

De minister heeft onder een ander opzigt een paar verbeteringen in zijn ontwerp gebragt. De eisch geldt het schaalregt, wat den afstand betreft. Hij had in zijn eerste ontwerp vierderlei maatstaf genomen; thans geloeft hij [illegible] met drieërlei [illegible], zonder de schatkist te schaden. Hij stelt [illegible], dat het port naarmate van den afstand wordt berekend als volgt:

Voor een afstand van 30 Ned. mijlen of daar beneden 5 cents, van 30 tot en met 100 mijlen 10 cents, boven 100 mijlen 15 cents.

Wij kunnen deze verandering niet anders dan goedkeuren.

De tweede betreft de tegemoetkoming voor langs den post verzondene en vermiste geldswaarden. In zijn eerste ontwerp kon een brief, zulke waarde bevattende, aangeteekend worden voor 10 cents, en ingeval van vermissing kon van de verzondene waarde nooit meer dan 25 gulden door de posterij worden gerestitueerd. Zoodanige bepaling, vooral bij een monopolie van brievenvervoer, was onhoudbaar, omdat zij geene genoegzame waarborgen aan den afzender gaf. De minister heeft dus wijselijk toegegeven aan het verlangen der Kamer, om de gelegenheid te openen, dat door middel van den post alle waarborgen werden gegeven, die men redelijkerwijs verlangen kan.

Hij heeft dus in het ontwerp, achter art. 15, een nieuw artikel ingelascht van den volgenden inhoud:

»De tegemoetkoming, vermeld in de 3de zinsnede »van het voorgaande artikel, bedraagt in het daarbij »bedoelde geval de volle geldswaarde van den in»houd van den aangeteekenden brief, wanneer die »geldswaarde bij de verzending op het postkantoor »is aangegeven, en daarvan de navolgende premie »betaald is, welke voor het aanteekengeld van tien »cents in de plaats treedt.

»Deze premie bedraagt: voor alle de sommen be»neden de *f* 100, 50 cents; van *f* 100 tot 500, voor »elke *f* 100, boven de *f* 100, 25 cents; van *f* 500 »tot *f* 1000, voor elke *f* 100, boven de *f* 500, 20 »cents; voor elke *f* 100, boven de *f* 1000, 15 cents.

»De verdere bepalingen omtrent deze wijze van »verzending worden door Ons vastgesteld.''

Wij gelooven dat daarmede is voorzien in eene behoefte, die sinds lang is gevoeld. De bepaling zal, zonder de postdirectie te veel werk te geven, zoowel den handel als het postwezen voordeelig zijn (*de Tijd.*)

's Gravenhage, *4 maart*. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is eerst het wets-ontwerp tot verhooging der begrooting voor 1849 wegens uitgifte van schatkistbiljetten en vervolgens dat tot verhooging van de begrooting van fondsen voor kwade posten wegens het personeel en het regt van patent, zonder beraadslaging, met algemeene stemmen aangenomen. Daarna heeft de heer *Sloet tot Oldhuis* in eene uitvoerige rede, tot den minister van Koloniën de door hem aangekondigde vragen gerigt betrekkelijk het gebrek, dat, volgens de laatste berigten uit Java, onder de bevolking van gouvernements-landen aldaar heerscht. De minister van Koloniën heeft, in antwoord op die vragen, eenige mededeelingen gedaan omtrent de oorzaken en de uitgestrektheid der bedoelde ramp, alsmede omtrent de middelen tot leniging derzelve aangewend.

— Op den 1sten maart jl. is bij het ministerie van Buitenlandsche Zaken ontvangen een brief van den staats-secretaris voor het departement der buitenlandsche aangelegenheden te Caraccas, waarbij wordt opgezegd het (ook met Venezuela van kracht zijnde) tractaat van vriendschap, scheepvaart en handel, dat op den 1sten mei 1829 tusschen de Nederlanden en Columbia gesloten is. Naar luid van art. 25 van dit tractaat, zal alzoo met 1 maart 1851 de werking van hetzelve tractaat tusschen dit rijk en Venezuela ophouden.

Van wege de regering van de republiek van Venuzuela is intusschen tevens de wensch te kennen gegeven, om onderhandelingen tot het sluiten van een nieuw tractaat te openen.

— Heden worden van wege het departement van Binnenlandsche Zaken verzonden een aantal knollen van de ulluco-plant (*ullucus tuberosus*), ten einde met de teelt daarvan op verschillende gronden hier te lande proeven kunnen worden genomen.

Men heeft in den laatsten tijd de aandacht gevestigd op dit gewas, van hetwelk, zoo men beweert, de eigenschappen zijn, dat de gele eenigzins afgeplatte knollen den aardappel in smaak en hoedanigheid evenaren, en het loof voor beestenvoeder kan worden gebezigd. (*St.-Ct.*)

— Men verneemt, dat bij Koninklijk besluit is bepaald, dat het verslag der commissie, benoemd bij Z. M. besluit van 5 februari 1849 (*Staatsblad* no. 5), ten einde te onderzoeken, welke wetten en verordeningen van vroegeren oorsprong, hier te lande van kracht, reeds dadelijk zouden behooren te worden afgeschaft, welke behouden of gewijzigd enz., met de daartoe behoorende stukken, ingevolge het verzoek der commissie, zullen worden gedrukt en voor het algemeen verkrijgbaar gesteld (*W. v. h. R.*)

Rotterdam, *4 maart*. Men verneemt met zekerheid, dat de heer *Rochussen*, gouverneur-generaal van Nederland's Indië, op zijn ontslag uit die betrekking heeft aangedrongen; althans niet wenscht op nieuw in die betrekking bevestigd te worden, en zulks voornamelijk uit oorzaken van gezondheidstoestand, lijdende die opperlandvoogd in den laatsten tijd aan dyssenterie, eene kwaal die in Indië moeijelijk radicaal te genezen is.

Bepaalde keus van eenen opvolger is nog niet gedaan. Ofschoon door de dagbladen reeds vele namen zijn genoemd, zoo hebben wij ons daarvan onthouden, niettegenstaande ons nog meerderen genoemd zijn. De keuze is moeijelijk, omdat er bij den tegenwoordigen toestand van Indië behoefte bestaat aan een man vol energie, met oeconomische kennis toegerust, die met klem, zonder aanzien des persoons, ingeslopen misbruiken kan weren.

Om die redenen zou men dan ook liever de keuze niet op een Indisch ambtenaar uitbrengen. Intusschen is het niet wel mogelijk om tot een bepaald besluit over eenen persoon te komen, alvorens het regeringsreglement en andere organieke wetten omtrent de koloniën zijn goedgekeurd, als zijnde het volstrekt noodig, dat de nieuwe landvoogd de grondslagen kenne, waarop hij zijn bestuur moet vestigen. (*N. R. C.*)

's Hertogenbosch, *3 maart*. Bij de daarstelling van een nieuw gebouw nabij de vestingwerken tegen het bastion Oranje, zijn onderscheidene verwulfde kelders of kasematten ontdekt, loopende in elkander onder den walgang, waarvan een door metselwerk van andere toegangen schijnt te zijn afgesloten, hetgeen ook een groote ijzeren duim, waarop eene zware deur moet gedraaid hebben, aanduidt, welke gangen men gist dat zich onder den hoofdwal tot aan de vestingmuren hebben uitgestrekt, en waaruit men afleidt, dat de walgangen om deze vesting door meer dergelijke onderaardsche gewelven moeten doorsneden zijn; boven de ingangen van twee dezer gewelven zijn wapens in steen uitgehouwen, geplaatst, waarvan het eene dat van de familie *Sweerts de Weert* [illegible] gedekt en dragen het jaarmerk van 1674. De heeren *Lutkie* en *Cranenburg* hebben in het belang der geschiedenis vergravingen in genoemde gewelven doen verrigten, doch niets verder kunnen ontdekken; de genoemde wapens zijn door hen uitgenomen en zullen aan het NoordBrabandsch Genootschap voor Kunsten en Wetenschappen worden aangeboden. (*Hand.*)

Groningen, *3 maart*. Van de buitengewone bijeenkomst onzer Provinciale Staten werd heden eene tweede vergadering gehouden. De behandeling der zaak van de inpoldering der Lauwerzee werd tot heden over acht dagen uitgesteld.

De commissie omtrent de voordragt van HH. Gedeputeerde Staten over het fonds van den landbouw deed rapport, waarbij de stichting en geschiedenis van dat fonds werd medegedeeld, en daarna op den voorgrond gesteld, dat, daar hetzelve en de daartoe betrekkelijke bepalingen in 1799 waren ingevoerd ten gevolge eener wet, een en ander nu niet konde worden gewijzigd, veel minder opgeheven bij een ministerieel schrijven, maar zulks ook ten gevolge eener wet moest geschieden, — dat echter bij het bestaan der longziekte aan onze grenzen in twee nabuurige

provinciën, het volstrekt noodzakelijk wäre, dat er een fonds bestond, ter tegemoetkoming in de verliezen door de longziekte en ter bestrijding der middelen, om de verspreiding te voorkomen; hoewel hiervoor op de begrooting der provincie voor dit jaar reeds f9000 geplaatst werd, is echter de commissie eenparig van gevoelen, dat daarvoor andere maatregelen dienden genomen te worden, en stelde zij voor, de heffing van 2 opcenten op de belasting der onbebouwde eigendommen of van ½ pCt. van de waarde van het rundvee, dat echter de minderheid der commissie vermeende 1 pCt. te moeten zijn; — dat bijaldien dit beginsel bij de vergadering werd aangenomen, aan dezelfde commissie werd opgedragen het ontwerpen van een reglement omtrent laatstgenoemde belasting, dat dan gedrukt en aan de leden gezonden konde worden, om daarover in eene latere zitting te delibereren. Dit rapport is in advies gehouden tot de eerstvolgende vergadering van heden over acht dagen. (*Amst. Ct.*)

Mengelwerk.

Varia.

'*s Gravenhage*, *6 maart.*

Gelijk wij in onze laatste *Varia* reeds aanmerkten, kwam op den officiëelen staat van *Bezoldigingen der Gezantschappen*, *volgens de Begrooting voor 1849*, de volgende post voor:

SPANJE EN PORTUGAL.	minister-resident	f12,000.
	secretaris . . .	» 1,000.
	kanselier . . .	» 800.
		f13.800.

Het bekende bezuinigings-verslag der tijdelijke ministers van november 1848, stelde voor, dien post onveranderd te laten.

Niettemin vond aldra, gelijk in ons bovengemeld artikel aangetoond werd, de heer LIGTHENVELT goed, den rang van onzen diplomatischen agent in Spanje te verhoogen tot dien van gevolmagtigd minister. De heer SIRTEMA VAN GROVESTINS werd benoemd tot *envoijé extraordinaire et ministre plénipotentiaire.* Of nu daarbij tevens zijne jaarwedde naar evenredigheid werd verhoogd, dit weten wij niet. Het is wel waarschijnlijk dat zulks geschiedde; doch wij weten er volstrekt niets van.

Wij bepalen ons, derhalve, er bij, aan te nemen, dat onze gezant voor Spanje en Portugal, te Madrid residerende, en die jaarlijks eenige weken te Lissabon gaat doorbrengen, niet meer dan f12,000 traktement heeft.

Daarbij moet men echter — wat de bovengemelde opgave niet doet — rekenen zijne reiskosten naar Lissabon, die zeer aanmerkelijk zijn. Van goeder hand is ons verzekerd, dat de heer VAN GROVESTINS daarvoor f2000 bekomt. Dit cijfer kan des te minder als overdreven beschouwd worden, als men zich herinnert, dat de Belgische minister van Buitenlandsche Zaken, een jaar geleden, in de Kamer van Gedeputeerden, het voordeel aantoonende van twee afzonderlijke zendingen, ééne in Spanje en ééne in Portugal, zeide, dat de reiskosten van Madrid naar Lissabon, benevens de verblijfkosten in laatstgemelde stad, al de bezuiniging zouden verslinden, welke de aanstelling van éénen diplomatischen agent bij beide regeringen zou kunnen aanbrengen.

De kosten van ons ambulatoir gezantschap in Spanje en Portugal, moeten dus *minstens* volgenderwijze worden berekend:

Minister plénipotentiaris.	f12.000
Jaarlijksche reiskosten van denzelven naar Lissabon, heen en weder, mitsgaders verblijfkosten in de Portugesche hoofdstad. .	» 2,000
Dan volgt het traktement van den secretaris, laatstelijk verhoogd op	» 2,000
En eindelijk de kanselier op	» 800
	f16,800

Of het traktement van den secretaris, ooit in wezenlijkheid f1000 heeft bedragen, gelijk op de begrooting vermeld werd, dit weten wij niet. Misschien gaf men hem aanvankelijk, toen hij als *attaché* bij den minister-resident geplaatst werd, slechts die som, en verhoogde men dezelve, later, toen hij, bij de promotie van zijnen chef, mede gepromoveerd werd, en, *alhoewel zonder afgelegd diplomatisch examen*, dat is, strijdig met de belofte, op aanhouden, inzonderheid van den heer VAN DAM VAN ISSELT, aan de Kamer gegeven, den rang van secretaris van legatie verkreeg.

Kortom, ten gevolge van al dat geknoei, van die verloochening van aangekondigde voornemens en verkrachting van beloften, kost ons ambulatorisch gezantschap in Spanje en Portugal, thans op den voet onzer gezantschappen van eersten rang gebragt, f16,800.

En wat zou nu de verandering, welke meermalen in de Kamer gevraagd en, ruim twee maanden geleden, door den minister van Buitenlandsche Zaken, toen het de bewilliging zijner kredieten gold, beloofd werd, — wat zou de aanstelling van *twee blijvende zaakgelastigden*, één te Madrid en één te Lissabon, behoeven te kosten? niet meer dan:

te Madrid	f8,000.
te Lissabon	» 7,000.
te zamen	f15,000.

dat is f1800 *minder* dan thans ons ambulatorisch gezantschap kost.

Het spreekt namelijk wel van zelfs, dat een zaakgelastigde, zij het te Madrid zij het te Lissabon, blijvend gevestigd, noch secretaris, noch attaché, noch kanselier behoeven zou. Nergens ook, zelfs niet aan de groote hoven, hebben *chargés d'affaires* secretarissen of kanseliers. Dat wij hier en daar een kanselier hebben, is een des te grooter misbruik, als die kanselier nooit een Nederlander is. Zoo hebben wij tot kanseliers: te Parijs, eenen Franschman; te Rome eenen Italiaan; te Madrid eenen Duitscher; ten einde de betrokken gezantschappen in de behandeling van het Fransch, Italiaansch en Spaansch behulpzaam te zijn. Dit is nu echter een hulpmiddel, 't welk slechts uitzonderingswijze aan *Nederlandsche* diplomaten wordt ingewilligd. Andere regeringen schijnen van hunne diplomatische agenten te vorderen, dat zij de taal, welke zij te bezigen hebben, zelven magtig zijn. Wanneer men althans aan Engelsche, Fransche, Duitsche gezantschappen kanseliers vindt, zoo zijn het landgenooten en geene vreemdelingen.

Voor f15,000 dus, jaarlijks voluit betaald, zouden onze politische en commerciëele belangen in Spanje en Portugal behoorlijk kunnen worden voorgestaan en bevorderd.

Wij zeggen voor f15,000, *voluit betaald;* want wij gronden onze berekeningen nooit op een *nominaal* traktement, dat is op hetgeen een traktement *heet* te bedragen, doch niet, of althans niet *voor iedereen gelijkelijk* bedraagt; ten gevolge der in ons oog zoo ongerijmde en zoo onbillijke aftrekking voor pensioenfondsen.

Als wij b. v. te Madrid het minimum eener behoorlijke bezoldiging eens zaakgelastigden op f8000 stellen, dan kunnen wij niet, met de pensioenwet, admitteren, dat hij, gedurende de vijf eerste jaren, eene aftrekking zou kunnen lijden van een 5de, waardoor zijne jaarwedde, in wezenlijkheid, op f6400 wordt gereduceerd. Meenden wij daarentegen, dat hij van f6400 behoorlijk leven kon, of althans *vijf jaren lang* behoorlijk leven kon, dan zouden wij de behoefte niet inzien om hem daarna f8000 te betalen. Het is dus volstrekt noodig — wil men althans de jaarwedden op eene verstandige en eerlijke wijze regelen, en zonder aanzien van persoon noch onderhandsch geknoei toepassen — het is dus volstrekt noodig, die ongerijmde aftrekkingen af te schaffen en inmiddels, een normaal cijfer als traktement stellende, hetzelve te verhoogen met wat er voor pensioenfondsen van afgetrokken wordt.

Doet men dit niet, dan vervalt men niet alleen in onbillijkheden, maar benadeelt ook de goede staatsdienst. Want het spreekt van zelfs, dat als men b. v. f8000 als *noodwendige* bezoldiging stelt voor eenen diplomatischen agent te Madrid, en hem daarvan dan toch, gedurende een zeker aantal jaren, een 5de of f1600 onthoudt, hij alsdan niet bekomt wat men zelf *noodwendig* achtte, en gevolgelijk niet *op dien voet* zal kunnen leven, waarop men, zijn traktement op f8000 stellende, wenschte dat hij leven zou. Dit is zoo klaar en voor iedereen begrijpelijk, dat het verwondering baart te zien, hoe de regering hardnekkig bij deszelfs miskenning volharden blijft. Het is waarlijk, als scheen zij te denken, dat er een St. Nicolaas in de aftrekkingen komt voorzien; of als scheen zij te meenen, dat de dienst gedurende de vijf eerste jaren dan maar wat onvoldoender moest worden waargenomen. Met zoodanige beschouwingen kunnen wij ons echter evenmin vereenigen, als wij beseffen kunnen, op wat grond een minister vertragen kan eene verandering in te voeren, die even bevorderlijk zijn zou voor 's lands politische en commerciëele belangen, als beantwoordend aan een stelsel van bezuiniging.

Regeling der belangen van de Nederlandsche scheepvaart.

(*Overgenomen uit het* Weekblad van den Helder en het Nieuwediep.)

In de laatste veertien dagen heeft het *Handelsblad* eenige vertoogen opgenomen van den heer S. P. LIPMAN, over de belangen der Nederlandsche scheepvaart. Ofschoon wij reeds een vier of vijftal van die vertoogen hebben gehad, blijft het nog zeer duister, wat toch eigenlijk het doel van dit schrijven is. In den aanvang zou men gedacht hebben, dat zijn doel was, een duchtigen strijd tegen den minister van Finantiën over de wetsvoordragten te voeren; ja, het is niet te ontkennen, dat dit het openlijk erkende doel is, maar hoe verder men leest, hoe meer de overtuiging wortelt, dat zulks het ware doel niet kan zijn, dat er een geheim doel moet zijn; hetzij dat de steller de scheepvaartwetten te baat neemt, om zijne uitgebreide belezenheid aan het Nederlandsch publiek te doen zien, hetzij dat hij eene proeve heeft willen leveren, op welke wijze men onderhoudend kan zijn, zonder over de zaak, die men behandelt, te spreken, of welk ander doel het ook zijn mag.

In het eerste stuk stelt hij eenige beginselen waarvan men, [illegible] toepassing [illegible] wachten.

De regeerkunst is niet eene louter theoretische. De staatsman veracht de bespiegelingen der wetenschap niet; hij weet, dat, waar zij op waarheid steunen, eenmaal de dag der verwezenlijking aanbreekt; maar hij weet tevens dat tusschen de leer en de aanwending vaak een afstand noodwendig is. De theorie is de vruchtbare kweekerij, waaruit de staatsman, de geschiktheid van het saisoen en de gesteldheid van den bodem raadplegende, de plant, ter goeder ure in het practisch leven overbrengt. Verder verklaart de heer LIPMAN, dat niemand meer dan hij doordrongen is van de overtuiging, dat de vrijheid van handel, de vrijheid van nijverheid, de vrijheid van zeevaart, de vrijheid met een woord *van alle bedrijf en arbeid*, te regt door de wetenschap wordt aanbevolen, als eene onontbeerlijke behoefte voor de welvaart en den vooruitgang der menschheid. De menschelijke werkzaamheid moet niet aan banden worden gelegd. De slagboomen, die den ondernemingsgeest beperken, moeten eenmaal vallen.

Op deze verklaring volgt dan de restrictie dat het onmogelijk is te loochenen, dat er toestanden zijn, welke de *onmiddellijke* en *onbegrensde* toepassing dier in het afgetrokkene ware en heilzame leer niet gedoogen.

De vraag is derhalve niet eene *theoretische*, maar eene *practische*, of Nederland in 1850 in dien toestand verkeert, dat het zonder gevaar den regel der algemeene vrijheid van zeevaart in toepassing kan brengen.

Hierdoor is dus het terrein, waarop de strijd tusschen LIPMAN en den minister gestreden moet worden, afgebakend.

LIPMAN erkent, dat de minister in abstracto gelijk heeft; dat eenmaal, wat de minister tot regel wil maken, regel worden moet; maar hij betwist, dat ons land reeds rijp zou zijn voor de toepassing.

Men mag dus een betoog wachten, waarbij door feiten en cijfers zal worden uitgemaakt, dat de sprong, die de minister naar hetgeen goed en waar is en eenmaal ingevoerd *moet* worden, wil doen, te groot is, te veel bijzondere belangen zal treffen, dan dat het niet meer wenschelijk zijn zou, om in plaats van een sprong, bij langzame stappen daartoe te geraken.

Met verlangen zagen wij naar het volgend stuk uit. Men mogt van een man van zoo grooten naam als de heer LIPMAN, iets degelijks verwachten. Ach! wat werden wij bitter te-leur-gesteld! Het volgend stuk begint met de stelling, dat Groot Brittannie door een stelsel van verbod en beperking niet alleen Holland's maritime heerschappij had geknakt, maar zelfs daardoor zijne eigene handelsgrootheid had gevestigd. Ja later doet hij zelfs de vraag: waar zijn dan de voordeelen gebleven, die wij verloren hebben, door die beperkende maatregelen?

Inderdaad, wij hebben een paar maal naar de naamteekening gezien, om ons te overtuigen, dat dit tweede vertoog van dezelfde hand was, die in het eerste had geschreven: dat onbeperkte vrijheid, door de wetenschap geleerd, het doel is, dat wij eenmaal zullen moeten bereiken; en wij vinden hier den protectionist, die van bescherming, van beperking heil en zegen wacht. De betuiging, dat de verbodsbepalingen heilzaam zijn, en dat vrijheid van alle bedrijf en arbeid eene onontbeerlijke behoefte voor de welvaart en den vooruitgang der menschheid is, kunnen niet zamenloopen.

De vroegere theorie leerde, dat men slechts voor zich zelven moest zorgen, alles zooveel mogelijk zelf doen, anderen uitsluiten, anderen vernielen tot zijn eigen voordeel. De nieuwere wetenschap, nog zoo weinig in het practische leven doorgedrongen, doet zien, dat men een ander niet kan benadeelen, zonder zich zelven te schaden.

Zoolang die vroegere theorie eene nationale overtuiging was, ontzag Engeland geene middelen, om die in praktijk te doen gelden.

De nieuwe leer dringt thans door en wordt, vooral na COBDEN's strijd tegen de graanwetten, eene nationale overtuiging, en Engeland brengt haar in praktijk.

Engeland volgt dus, gelijk altijd, hier de stem van zijn belang, maar dit belang is thans, volgens den heer LIPMAN, zelf overeenkomstig met de onontbeerlijke behoefte, voor de welvaart en den vooruitgang der menschheid — en wat maakt het dan uit, door welke beweegredenen Engeland tot dien stap komt? De heer LIPMAN heeft in zijn eerste vertoog beloofd, te bewijzen, dat Nederland nog niet rijp is voor datgeen, waartoe het eenmaal komen zal.

In zijn tweede komt hij tot het besluit, dat de practische vraag, of wij de nieuwe impulsie van onzen ouden tegenstander onvoorwaardelijk kunnen, mogen en moeten volgen, en, zegt hij, om dat te beoordeelen is het noodig te onderzoeken, van waar die impulsie komt, welke hare beweegredenen zijn, en werwaarts zij ons leidt.

Zoo komen wij op een ruim veld van [illegible], maar die ons geen voetstap verder brengen [illegible] betoog, dat de heer LIPMAN beloofd [illegible]. Wanneer wij een koop sluiten [illegible] onverschillig zijn, of [illegible] heid, of [illegible] dreven [illegible]. Zoo is het [illegible] beoordeeling van de scheepvaart-wetten van geene waarde, of Engeland uit

edele of onedele beginselen ons is voorafgegaan. Volgens den heer LIPMAN is toch de vooruitgang, de welvaart van de menschheid het resultaat.

Intusschen geeft die digressie den heer LIPMAN gelegenheid zijne belezenheid te doen kennen door in het derde vertoog mede te deelen, hoe bloeijend onze handel voor twee eeuwen was en hoe de navigatie-acte, niettegenstaande alle vertoogen dezerzijde, tot groot nadeel van ons land werd ingevoerd en uitgebreid.

Bij het vierde vertoog wordt verder medegedeeld, hoe de navigatie-acte, niettegenstaande alle vertoogen, ook van Engelands kolonien, werd gehandhaafd, en verdedigt de schrijver die beperkingen als in Engeland's belang, tegen onzen minister van Finantiën die, op grond der wetenschap, Engelands restrictive maatregelen minder bewondert, en deze beschouwing voert hem tot het betoog, dat Engeland van die restrictive maatregelen niet is teruggekomen, dan gedwongen door zijn eigen kroost, de Noord-Amerikaansche koloniën.

Zoo ontvingen wij dan in een vijfde stuk van anderhalve kolom eene verklaring van den opstand der Amerikaansche koloniën, die wel bewijst dat Engeland aan zijne restrictive bepalingen voor een groot deel het verlies zijner koloniën te wijten heeft, maar niets bewijst voor hetgeen LIPMAN beloofd had te zullen leveren, namelijk het bewijs met feiten en cijfers, dat de vrijheid van handel en scheepvaart, in abstracto wenschelijk en eenmaal tot heil der menschheid algemeen in te voeren, nog niet zonder te groot nadeel dadelijk bij ons in practijk kan worden gebragt.

De Hemel mag weten, wanneer de heer LIPMAN, op die wijze voortgaande, zijn eind zal vinden. Niets toch belet hem, nog eene kleine uitweiding over de Fransche, Spaansche, Portugesche en andere verbodswetten te maken, en de scheepvaart-wetten kunnen aangenomen zijn voor dat zijne wezenlijke gronden nog zijn medegedeeld. Indien er niets anders tegen de wets-voordragten is te zeggen, dan hetgeen de heer LIPMAN tot heden aanvoerde, dan moeten zij nog voortreffelijker zijn dan wij, die met hun beginsel ingenomen zijn, durfden veronderstellen.

Weldadigheid.

Voor de noodlijdenden door het water in Gelderland zijn bij den uitgever dezer courant ontvangen 2 coupons, elk à *f* 2.47½.

Advertentiën.

[illegible] voorspoedig van eene Dochter, *A. M. MOOT*, geliefde Echtgenoote van

ARNHEM,
den 3den Maart 1850. *J. F. PRINS.*

Heden overleed alhier mijn hartelijk geliefde Echtgenoot Mr. *WILHEM ABRAHAM* DE *MEESTER*, *Burgemeester dezer Stad*, in den ouderdom van bijna 58 jaren, diep betreurd door mij, mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen.

HARDERWIJK,
den 4den Maart 1850. *G. S. CRAMER*, Wed. DE *MEESTER*.

Aanbesteding.

De DIJKSTOEL VAN HET POLDER-DISTRICT *OVER-BETUWE* is voornemens, onder nadere approbatie, op Zaturdag den 23sten Maart 1850, des voormiddags te elf ure, in het Ambtshuis te *Elst*, in het openbaar aan den minst aannemende [illegible]:

Het VERHOOGEN *en* VERZWAREN *van een gedeelte van den Rijn-Bandijk onder* Driel, *ter lengte van circa 3006 ellen.*

De Voorwaarden en het Bestek zullen vier dagen voor de Besteding ter inzage der belanghebbenden liggen bij *J. NULDEN*, in *het Fortuin*, te *Driel*; bij *D. VERMEER*, aan het Veerhuis te *Heteren*; in het Ambtshuis te *Elst*; en ten Kantore van den Secretaris van *Over-Betuwe*, te *Nijmegen*; zullende daags voor de Besteding, de noodige aanwijzingen door den Dijkmeester in loco gedaan worden.

[illegible] DE HANDEL in MAHONIJ-HOUT enz., [illegible] onder de Firma van *VAN STRAATEN & [illegible]*, heeft het Magazijn geopend op de [illegible], No. 133 en 134, en is van een [illegible] van CARREHORES en andere BLOEMPLATEN enz. voorzien.

[illegible] *L. J. VAN STRAATEN*, Beeld- en [illegible]er, Leliengracht bij de Prinsegracht, [illegible], *Amsterdam.*

† † † *TE HUUR*, in de nabijheid van de Sabelspoort, een groote TUIN met KOEPEL. — Met *franco brieven* te bevragen, onder Letter X, bij den Uitgever dezer.

Wordt te huur gevraagd,

Tegen 1o. Mei, een HEERENHUIS met ten minste zeven KAMERS, STALLING en grooten TUIN, binnen drie uren afstands van *Epe*. — Adres met *franco brieven* aan het Postkantoor te *Epe*, onder de Letters P. K.

Een zenuwachtig gestel, zwaarmoedigheid, bedorven maag en slechte spijsvertering, hersteld door de Zalf en Pillen van HOLLOWAY.

De aanleidende oorzaken van deze ongesteldheden zijn te talrijk om opgenoemd te worden, doch niets legt meer den grond daartoe dan een zittend en aan aanhoudende studie toegewijd leven, hetwelk nadeelig op het zenuwgestel werkt, en gewoonlijk van bedorven maag, gebrek aan spijsvertering en zwaarmoedigheid vergezeld gaat. Er is dan geen zoo zeker hulpmiddel als de Pillen van *HOLLOWAY* om het zenuwgestel te bedaren, de maag te versterken, den eetlust op te wekken en het geheele ligchaamsgestel te verbeteren. Derzelver zuiverende aard bevordert den omloop van het bloed, versterkt en verlevendigt het ligchaam, en brengt den lijder spoedig tot volmaakte gezondheid.

Door het vermeerderd debiet zijn de Prijzen than de volgende.

Doosjes Pillen van *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50; *Potjes Zalf* van *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15 *f* 15.90 *f* 23.90.

Zijn op *franco-aanvrage* à contant te bekomen, bij den Heer *F. ROMEIJN*, *Fz.*, Depôthouder te *Arnhem*; alsmede te *Londen*, Strand 244, *HOLLOWAY'S* Etablissement.

Schouwburg te Arnhem.

Door de K. Z. H. Tooneelisten, onder directie van den Heer A. PETERS.

DONDERDAG, 7 MAART 1850.

ROLLO,

OF HET ONBEKENDE MEESTERSTUK,

Beroemd Drama.

DE GELEERDE VROUWEN,

Blijspel in 3 bedrijven.

Aanvang te half zeven ure.

*** Door *K. FUHRI*, te *'s Gravenhage*, is alom verzonden, het

NIEUWE PROGRAMMA

VOOR DEN TEGENWOORDIGEN JAARGANG DER KUNSTKRONIJK,

behelzende uitvoerige bijzonderheden aangaande de

PRIJSUITDEELINGEN, TENTOONSTELLING EN VERLOTING DER

KUNSTKRONIJK 1850,

welke wordt uitgegeven onder Redactie van Mr. *J.* VAN *LENNEP*, *S. J.* VAN DEN *BERGH* en [illegible]

Aflevering 3 en 4 is mede verzonden. Het Programma is bij alle boekhandelaren *gratis* te bekomen.

Burgerlijke stand.

ZUTPHEN:

Van 21 tot en met 28 februari.

Gehuwd: B. Slotboom, 29 j., met B. Bruntink, 32 j.

Bevallen: A. Revelman, geb. Plomp, Z. — H. M. Jansen, geb. Ordelman, D. — J. W. Steijsel, geb. Braakman, Z. — W. Nederdorp, geb. Veldhuijs, D. — J. H. Bensink, geb. Klaasen, Z. — C. Tempelmans Plat, geb. Lijsen, Z. — B. E. de Ruijter, geb. Klawer, Z.

Overleden: A. Beuzekamp, 7 m. — J. Evers, 85 j. — J. C. Meijer, 89 j. — H. G. v. d. Brink, 8 j. — M. E. Meijer, 13 m. — J. Bonhuis, 71 j.

APELDOORN:

Van 22 februari tot en met 1 maart.

Gehuwd: Geene.

Bevallen: B. Unk, geb. Rensink, D. — W. Jonker, geb. IJzerman, Z. — S. M. v. Zelm, geb. Trogaard, D. — E. Klumper, geb. Herms, Z. — H. Weijn, geb. Ternelle, D. — E. Adelaarhof, geb. Werler, Z. — E. v. Riessen, geb. Uit den Bogaard, D. — G. Heethaar, geb. Arendsen, Z. — M. v. Milligen, geb. Dijkgraaf, D. — J. Westerveld, geb. v. d. Vorste, Z. — [illegible] te Loo, geb. Kers, doode D.

Overleden: J. M. Mulder, wed. van W. v. Beek, 50 j. — H. Wilbrink, 2 j. — D. Kuiper, 80 j. — M. Westhof, 2 j. — W. Jonker, 3 d. — J. Adelaarhof; 4 d.

WAGENINGEN:

Van 18 tot en met 25 februari.

Gehuwd: P. Looijen met J. J. Bongers.

Bevallen: J. Peters, geb. Buddingh, Z. — S. A. van de Peppel, geb. Heenek, Z. — B. J. van Noort, geb. Bakker, Z. — E. Buijing, geb. Vermeer, Z.

Overleden: J. H. Klaassen, 21 j.

ZALT-BOMMEL:

Van 18 tot en met 25 februari.

Gehuwd: geene.

Bevallen: C. den Otter, Z.

Overleden: A. van de Vaart, wedr. van A. Rooijens, 94 j. — J. H. Makkink, 3 m. — W. G. C. Wareman, 5 j.

Marktprijzen.

ZWOLLE, 1 maart.

Tarwe *f* 7.00 à 7.75. — *Rogge* (Oude) *f* 4.65. (Nieuwe) *f* 3.90 à 4.50. — *Boekweit* 4.00 à 4.80. — *Garst* *f* 3.35. — *Erwten* (Groene) *f* 6 00. — *Boonen* *f* 4.25 à 4.50. — *Aardappelen* *f* 1.15 à 1.65. — *Boter* n. p. *f* 0.55 à 0.77½; ⅛ ton *f* 17.50 à 18.00.

DEVENTER, 1 maart.

Niettegenstaande de ruime aanvoer en de meerendeels zeer vochtige kwaliteit, ruimde de aangevoerde hoeveelheid *Tarwe*, *Rogge* en *Boekweit* zeer goed op, en vonden zelfs de enkele meer drooge partijtjes veel kooplust. — Voor *Tarwe* is besteed *f* 6.50 à 7.50. — *Rogge* *f* 4.00 à 4 20. — *Boekweit* *f* 4.50 à 4.75. — *Garst* *f* 3.00 à 3.60. — *Haver* *f* 2.70 à 3.00. — *Paardeboonen* *f* 4.10 à 4.40. — *Aardappelen*: *f* 1.00 à 1.20, puik beste *f* 1.50 het mud. Ter markt 15 à 20 mud. Per schip verzonden 1000 à 1100 mud tegen *f* 1.10 à 1.50 het mud. — *Boter* 1ste soort [illegible] à 12.00.

ZUTPHEN, 28 februari.

Tarwe, zijnde meerendeels niet behoorlijk droog, ging traag tot eenige verlaging van de hand; van *f* 6.75 tot 7.60. — *Rogge* in het begin graag, later langzaam tot circa vorige prijzen opgeruimd, te noteren van *f* 3.90 tot 4.25. — *Boekweit* ruimer aangeboden en wel gezocht, van *f* 4.25 tot 4.80. — *Garst* en *Haver* niet ter markt. — *Gele Erwten* *f* 4.75 per mud. — *Klaverzaad* 21 cent de 5 ons. — *Aardappelen* *f* 1.40 à 1.50. — *Boter*: *f* 12.00 het ⅛ vat.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 5 maart 2 El 8 Palm 7 Duim; gew. 0 D. gev. 22 [illegible]

De prijs dezer courant is *f* 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels *f* 1, voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.